

יהושע פרק י"ג

- א** ויהושע זלו בא בימים ויאמר יהוה אליו אתה זקנתה באת בימים והארץ נשארה הרבה מאד לרשתה:
- ב** זאת הארץ הנשארת כל־גלילות הפלשתים וכל־הגשורִי:
- ג** מן־השיחור אשר ו על־פני מצרים ועד גבול עקרון צפונה לפני תחשב חמשת ו סרני פלשתים העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעונים:
- ד** מתימן כל־ארץ הכנעני ומערה אשר לצידנים עד־אפקה עד גבול האמרי:
- ה** והארץ הגבלי וכל־הלבנון מזרח השמש מבעל גַד תחת הר־חרמון עד לבוא חמת:
- ו** כל־ישבי הַהר מן־הלבנון עד־משרפת מימ פל־צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל רק הפלה לישראל בנחלה כאשר צויתיה:
- ז** ועתה חלק את־הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחצי השבט המנשה:
- ח** עמו הראובני והגדי לקחו נחלתם אשר נתן להם משה בעבר הירדן מזרחה כאשר נתן להם משה עבד יהוה:
- ט** מערוער אשר על־שפת־נחל ארנון והעיר אשר בתוך־הנחל וכל־המישר מידבא עד־דיבון:
- י** וכל ערי סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון עד־גבול בני עמון:
- יא** והגלעד וגבול הגשורי והמעכתי וכל הר חרמון וכל־הבשן עד־סלכה:
- יב** כל־ממלכות עוג בבשן אשר־מלך בעשתרות ובאדרעי הוא נשאר מיתר הרפאים ויכם משה וירשם:
- יג** ולא הורישו בני ישראל את־הגשורי ואת־המעכתי וישב גשור ומעכת בקרב ישראל עד היום הזה:
- יד** רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשי יהוה אלהי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר־לו:
- טו** ויתן משה למטה בני־ראובן למשפחתם:
- טז** ויהי להם הגבול מערוער אשר על־שפת־נחל ארנון והעיר אשר בתוך־הנחל וכל־המישר על־מידבא:
- יז** חשבון וכל־עריה אשר במישר דיבן ובמות בעל ובית בעל מעון:
- יח** ויהצה וקדמת ומפעת:
- יט** וקריתים ושבמה וצרת השחר בהר העמק:
- כ** ובית פעור ואשדות הפסגה ובית הישמות:
- כא** וכל ערי המישר וכל־ממלכות סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון אשר הפה משה אתו ואת־נשיאי מדון את־אני ואת־רקם ואת־צור ואת־חור ואת־רבע וסיכי סיחון ישבי הארץ:
- כב** ואת־בלעם בן־בעור הקוסם הרגו בני־ישראל בחרב אל־חלליהם:
- כג** ויהי גבול בני ראובן הירדן וגבול זאת נחלת בני־ראובן למשפחתם הערים וחצריהן:
- כד** ויתן משה למטה־גַד לבני־גַד למשפחתם:
- כה** ויהי להם הגבול יעזר וכל־ערי הגלעד וחצי ארץ בני עמון עד־ערוער אשר על־פני רבה:
- כו** ומחשבון עד־רמת המצפה ובטנים וממתנים עד־גבול לדבר:
- כז** ובעמק בית הרם ובית נמרה וסכות וצפון יתר ממלכות סיחון מלך חשבון הירדן וגבל עד־קצה ים־כנרת עבר הירדן מזרחה:
- כח** זאת נחלת בני־גַד למשפחתם הערים וחצריהם:
- כט** ויתן משה לחצי שבט מנשה ויהי לחצי מטה בני־מנשה למשפחתם:
- ל** ויהי גבולם ממחנים כל־הבשן כל־ממלכות ו עוג מלך־הבשן וכל־חנות יאיר אשר בבשן ששים עיר:
- לא** וחצי הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי ממלכות עוג בבשן לבני מכיר בן־מנשה לחצי בני־מכיר למשפחתם:
- לב** אלה אשר־נחל משה בערבות מואב מעבר לירדן וריחו מזרחה:
- לג** ולשבט הלוי לא־נתן משה נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם כאשר דבר להם:

יהושע פרק י"ג

א ויהושע זקן בא בימים ויאמר יהוה אליו אתה זקנתה באת בימים והארץ הנשארה הרבה מאד לרשתה:

מצודת דוד: ויהושע זקן בא בימים - "זקן" יאמר לשון בני אדם המוחש, הנראה באדם מלובן השער והקמטת הפנים, ולפעמים מקדים לבוא בלא עת, ולזה פירש ואמר "בא בימים", כאומר: הנה בא בזמנו לפי הימים. והארץ הנשארה הרבה מאד לרשתה - ולא תוכל לכבוש הכל בחיך.

ב זאת הארץ הנשארת כלי-גלילות הפלשתים וכל-הגשור:

מצודת ציון: גלילות - מחוזות.

ג מן-השיחור אשר ו על-פני מצרים ועד גבול עקרון צפונה לכנעני תחשב חמשת ו סרני פלשתים העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים:

מצודת ציון: השיחור - שם הנהר. סרני - ענינו שררה. **מצודת דוד:** לכנעני תחשב - והלא ארץ הכנעני נתתי לישראל. והעוים - המה לא מפלשתים.

ד מתימן כלי-ארץ הכנעני ומערה אשר לצידנים עד-אפקה עד גבול האמרי:

ה והארץ הגבלי וכל-הלבנון מזרח השמש מבצל גז תחת הר-חרמון עד לבוא חמת:

ו כלי-שבי החר מן-הלבנון עד-משרפת מים כל-צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל רק הפלה לישראל בנחלה כאשר צויתיה:

מצודת דוד: אנכי אורישם - אחרי מותך אני אגרשם לפניכם. רק הפלה לישראל בנחלה - הטל הגורל ביניהם על מה שכבר כבשו ועל מה שלא כבשו עדיין, וכל שבט יכבוש את חלקו. כאשר צויתיה - כמו שכתוב (דברים ג:כח) "וצו את יהושע... והוא ינחיל".

ז ועתה חלק את-הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחצי השבט המנשה:

מצודת דוד: ועתה חלק וגוי - רוצה לומר: בתחילה חלק הארץ לתשעה חלקים ומחצה כמנין השבטים הנוחלים, ואחר זה הטל הגורל לדעת איזה חלק למי.

ח עמו הראובני והגדי לקחו נחלתם אשר נתן להם מלשה בעבר הירדן מזרחה כאשר נתן להם משה עבד יהוה:

מצודת דוד: עמו הראובני והגדי לקחו נחלתם - רוצה לומר: לפי שעם חצי השני משבט מנשה לקחו הראובני והגדי חלק נחלתם. (ועם שלא הזכיר למעלה החצי השני משבט מנשה, עם כל זה אמר "עמו" הואיל והזכיר חצי האחד). כאשר נתן להם משה - מוסב על "לקחו נחלתם", ורוצה לומר: מאז כאשר נתן להם משה הנחלה היא, לקחו אותה ונתרצו בה, ואם כן, הדבר קיים ואין לתת להם עוד בהעבר הזה.

ט מערוער אשר על-שפת-נחל ארנון והעיר אשר בתוך-הנחל וכל-המישר מידבא עד-דיבון:

מצודת ציון: המישר - מקום ישר ושוה.

י וכל ערי סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון עד-גבול בני עמון:

יא והגלעד וגבול הגשורי והמעכת וכל הר חרמון וכל-הבשן עד-סלקה:

יב כלי-ממלכות עוג בבשן אשר-מלך בעשתרות ובאדרעי הוא נשאר מיתר הרפאים ויפם משה וירשם:

מצודת ציון: וירשם - גרשם.

יג ולא הורישו בני ישראל את-הגשורי ואת-המעכת וישב גשור ומעכת בקרב ישראל עד היום הזה:

יד רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשר יהוה אלהי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר-לו:

מצודת דוד: אשר ה' - קדשי המזבח הניתן לאחר שקרבו מתיקרו על האש. כאשר דבר לו - למשה.

טו ויתן משה למטה בני-ראובן למשפחתם:

מצודת דוד: למשפחתם - רוצה לומר: לא נתן משה להם ביחד, לשהם עצמם יחלקו ביניהם, רק הוא בעצמו חלק לכל משפחה חלקה.

טז ויהי להם הגבול מערוער אשר על-שפת-נחל ארנון והעיר אשר בתוך-הנחל וכל-המישר על-מידבא:

יז חשבון וכל-עריה אשר במישר דיבן ובמות בעל ובית בעל מעון:

יח וניהצה וקדמת ומפעת:

יט וקריתים ושבמה וצרת השחר בהר העמק:

מצודת דוד: בהר העמק - בההר שעמד בתוך העמק.

כ ובית פעור ואשדות הפסגה ובית הישמות:

כא וכל ערי המישר וכל-ממלכות סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון אשר הפה משה אתו ואת-נשיאי מדון את-אוי ואת-רקם ואת-צור ואת-חור ואת-רבע נסיכי סיחון ושבוי הארץ:

מצודת ציון: נסיכי - ענינו שררה. **מצודת דוד:** ושבוי הארץ - מתושבי ארץ סיחון.

כב ואת-בלעם בן-בעור הקוסם הרגו בני-ישראל בחרב אל-חלליהם:

מצודת דוד: אל חלליהם - עם שאר החללים ודומה להם, ולא היה יכול להציל עצמו בקסמיו.

כג ויהי גבול בני ראובן הירדן וגבול זאת נחלת בני-ראובן למשפחותם הערים וחצריהן:

מצודת ציון: וחצריהן - עיירות פרוזות מבלי חומה העומדים סביב עיר חומה.

מצודת דוד: הירדן וגבול - רוצה לומר: גם גבול הירדן, והם הערים הסמוכים לירדן, גם המה לגבול ראובן יחשבו. למשפחותם - הנחלק לכל משפחה חלק לבד.

כד ויתן משה למטה-גד לבני-גד למשפחתם:

כה ויהי להם הגבול יעזר וכל-ערי הגלעד וחצי ארץ בני עמון עד-ערוער אשר על-פני רבה:

כו ומחשבון עד-רמת המצפה ובטגים וממחנים עד-גבול לדבר:

כז ובעמק בית הרם ובית נמרה וסכות וצפון יתר ממלכות סיחון מלך חשבון הירדן וגבול עד-קצה ים-כנרת עבר הירדן מזרחה:

כח זאת נחלת בני-גד למשפחתם הערים וחצריהם:

כט ויתן משה לחצי שבט מנשה ויהי לחצי מטה בני-מנשה למשפחותם:

ל ויהי גבולם ממחנים כלי-הבשן כלי-ממלכות ו עוג מלך-הבשן וכל-חנות יאיר אשר בבשן וששים עיר:

מצודת ציון: חות יאיר - תרגומו "כפרני יאיר".

לא וחצי הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי ממלכות עוג בבשן לבני מכיר בן-מנשה לחצי בני-מכיר למשפחותם:

מצודת דוד: לבני מכיר וגוי - חצי הגלעד וכו' נתן לבני מכיר, ולא לכולם, כי אם "לחצי בני מכיר".

לב אלה אשר-נחל משה בערבות מואב מעבר לירדן וריחו מזרחה:

מצודת דוד: אלה אשר נחל משה - אלה השבטים אשר הנחלים משה.

לג ולשבט הלוי לא-נתן משה נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם כאשר דבר להם:

מצודת דוד: ה' אלהי ישראל הוא נחלתם - רוצה לומר: מותר אשי ה' הוא נחלתם.

